

Tranzitora tahipnoe

LU MEDICĪNAS FAKULTĀTES

2.GADA NEONATOLOĢIJAS REZIDENTE

SANDRA TAPIŅA

Definīcija:

Pēc ASV 2020.gada datiem tranzitora tahipnoe (TT) skar 3.6 – 5.7/1000 jaundzimušajiem;

TT ir biežākais respiratora distresa cēlonis tuvu laikā un laikā dzimušiem jaundzimušajiem;

Sākas neilgi pēc dzemdībām un ilgst vidēji 12 – 24 stundas, retos gadījumos līdz pat 72 stundām;

Iemesls ir aizkavēta šķidruma reabsorbcija plaušu alveolās;

! NB Tranzitora tahipnoe var kombinēties ar respiratoru distresa sindromu.

Riska grupa:

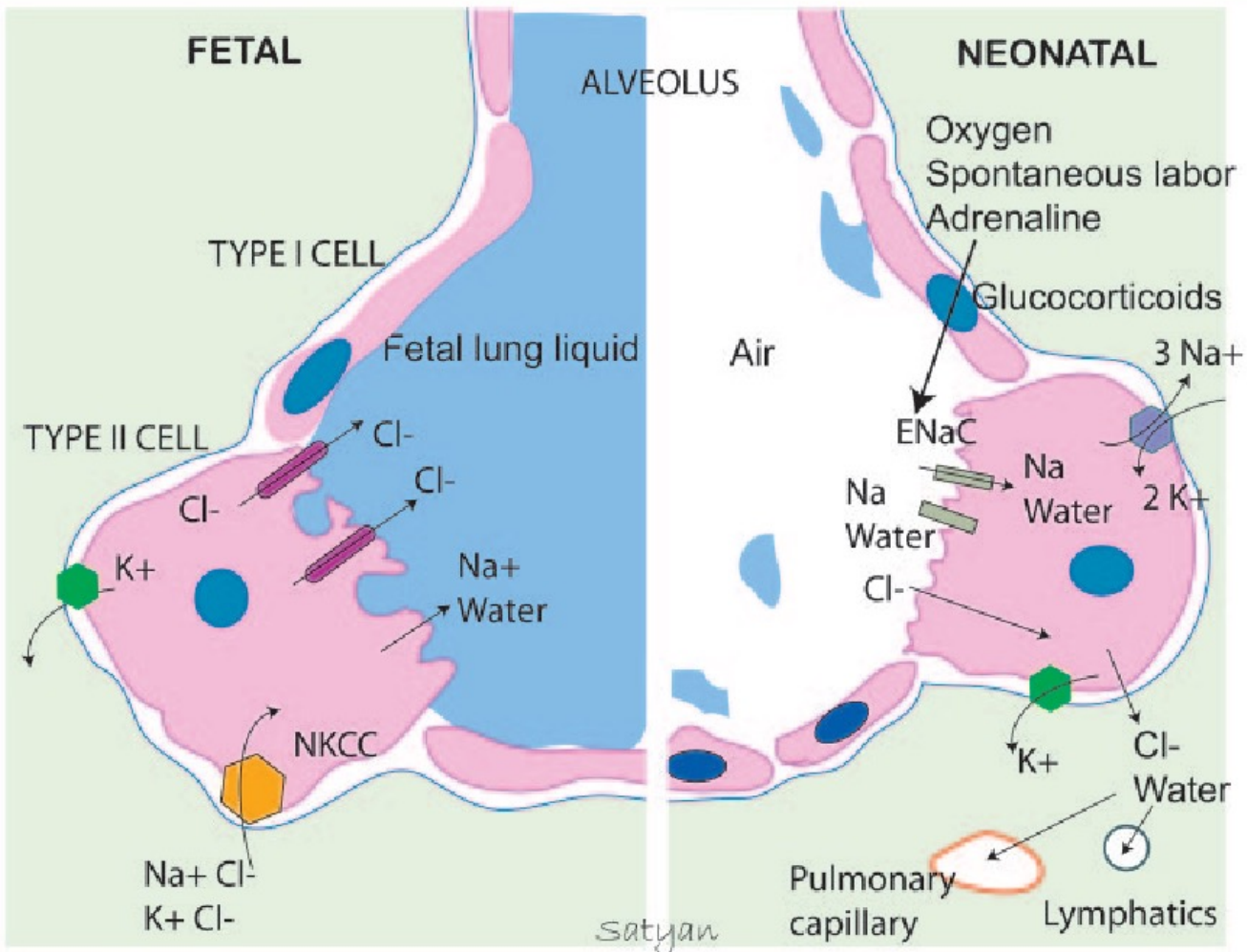

Palielina risku TT attīstībai:

- Mātei gestācijas diabēts vai 1.tipa cukura diabēts;
- Mātei palielināts KMI, astma;
- Operatīvas dzemdības;
- Dvīņu grūtniecība;
- Intrauterīni augšanas traucējumi;
- Vēlīni priekšlaicīgas dzemdības vaginālas un C.s.;
- Jaundzimušais MGL vai LGL;

* ASV 2016.gada pētījumā pierādīts, ka C.s. dzimušiem ir 2.8 x lielāks risks TT attīstībai salīdzinot ar vaginālām dzemdībām.

Patofizioloģija:

Augļa plaušās esošo šķidrumu producē plaušu epitēlijs.

Neilgi pirms dzemdībām samazinās šķidruma produkcija.

Dzemdību darbību laikā mātes asisritē esošā adrenalīna un glikokortikoīdu ietekmē uzsākas plaušu sekrēta absorbcija caur amilorīda – jutīgiem epitēlija nātrija kanāliem (amiloride - sensitive epithelial sodium channel (ENaC)).

Papildus pastiprināta uzsūkšana notiek mehāniskas saspiešanas rezultātā virzoties caur dzemdību ceļiem.

Tranzitoras tahipnojas attīstības iemesls ir traucēti mehānismi, kas atbildīgi par plaušu šķidruma absorbciju.

Klīniskās pazīmes:

Elpošanas darbs, kas pieaug pēc dzemdībām vēlīni priekšlaikus dzimušiem vai laikā dzimušiem zīdaiņiem:

Tahipnoe > 60 x/min;

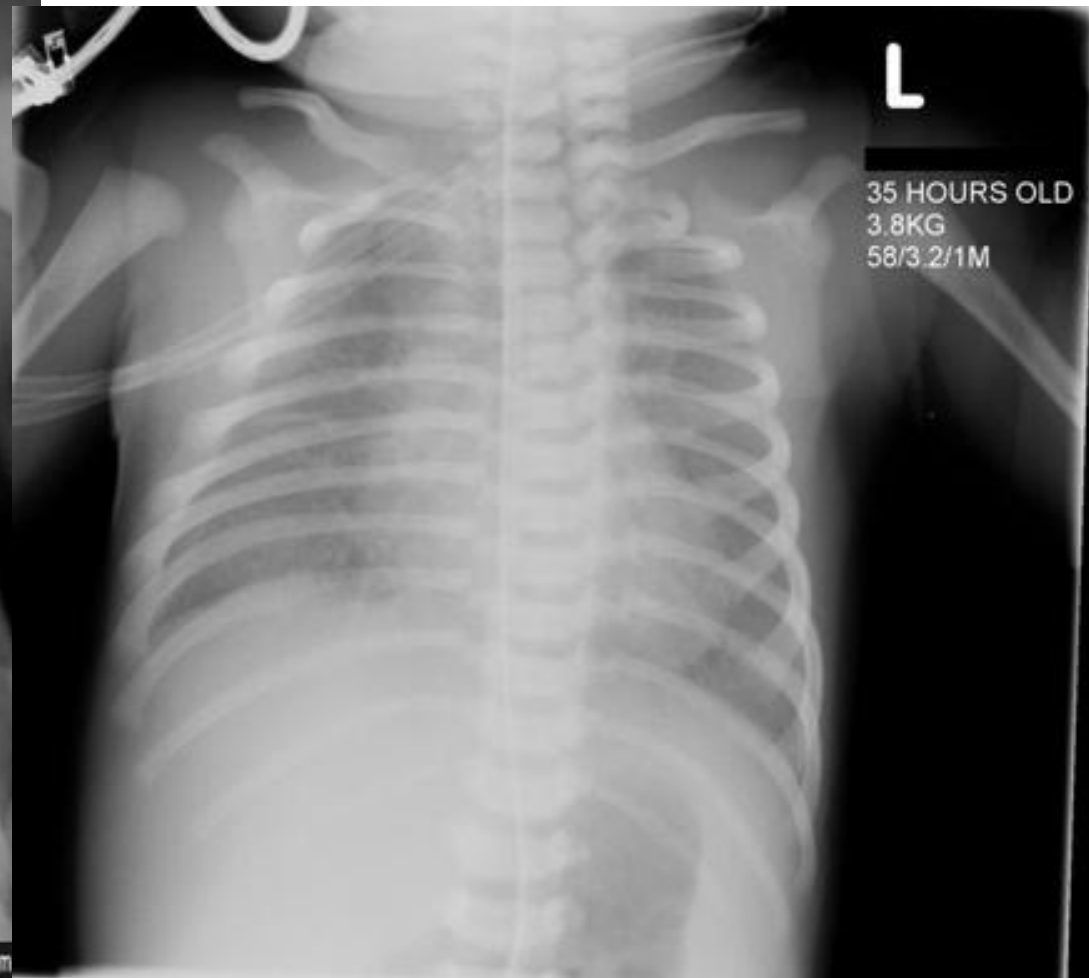
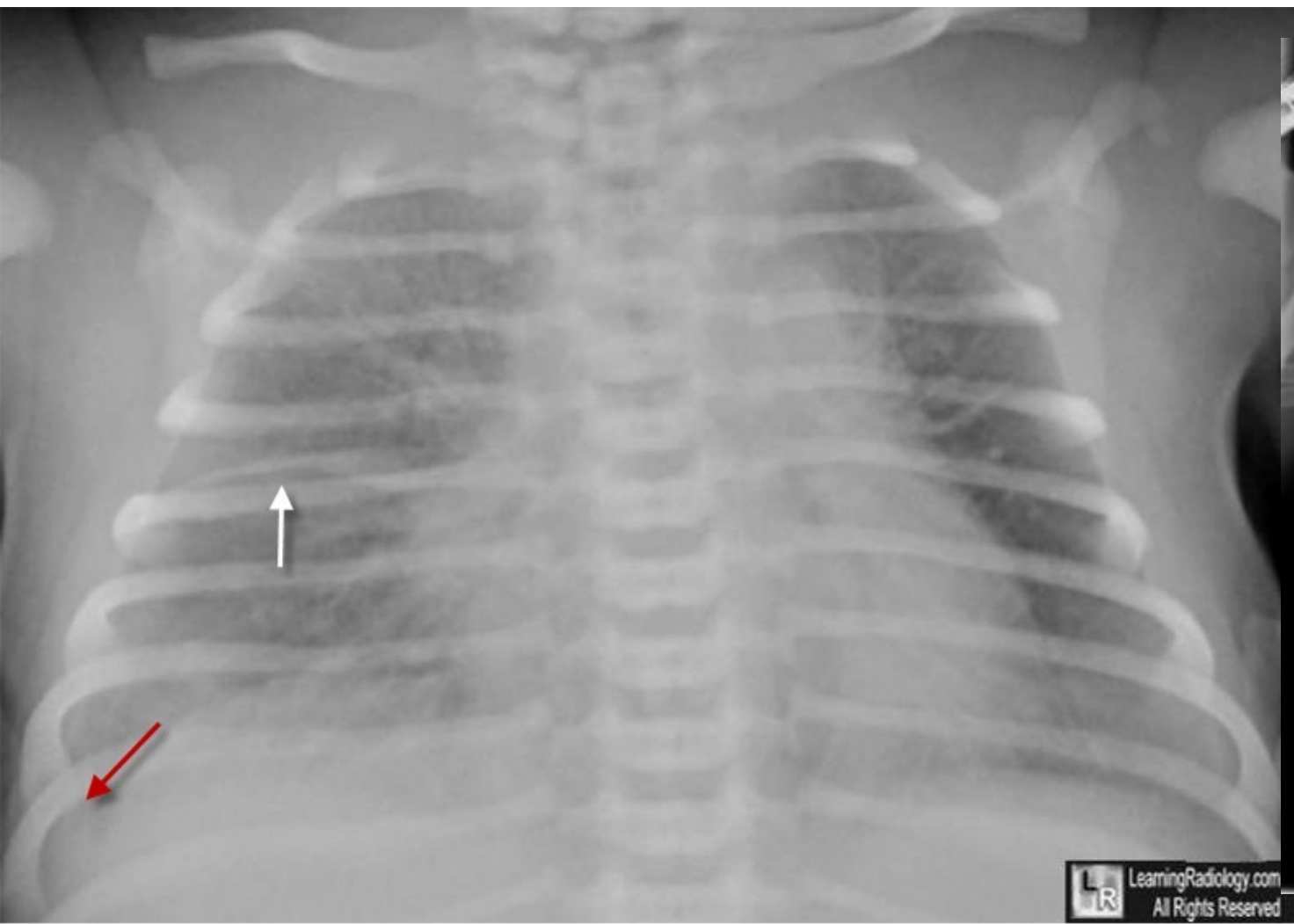
Cianoze;

Pieaug krūšu kurvja diametrs AP projekcijā;

Auskultatīvi var nedzirdēt trokšņus;

Asins gāzēs var būt hipoksēmija un/vai hiperkapnija;

Cianoze izzūd nodrošinot EA ar $FiO_2 < 0.4$;

Attēls:
<https://learningradiology.com/notes/chestnotes/ttnccorrect.html>

Attēls:
<https://radiopaedia.org/cases/transient-tachypnea-of-the-newborn-1>

Nav raksturīga klīnika:

Nepieciešams EA ar $FiO_2 > 0.4$;

RD klīnikas pazīmes sākas pēc otrās dzīves stundas;

RD simptomi, kas ilgst > 72 st.;

Paaugstināti laboratoriskie iekaisuma rādītāji;

Riski:

Lielākoties TT ir pašlimitējošs stāvoklis, taču bieži ir nepieciešama novērošana JITN un elpošanas atbalsta (EA) nodrošināšana, līdz pacienta stāvoklis stabilizējas;

Visbiezāk TT ir retrospektīva diagnoze un klīniski var noritēt līdzīgi kā pneimonija, sepse u.c. , bieži tiek agrīni uzsākta antibakteriālā terapija;

TT pacientiem ir risks: hipoksēmijai, elpošanas mazspējai, persistējošai pulmonālai hipertensijai, pneimotoraksa attīstībai;

Diferenciālā diagnostika:

TT diagnostikas pamatā ir izslēgšanas metode citām iespējamām saslimšanām jaundzimušā periodā.

Daudziem jaundzimušajiem ir raksturīga tahipnoe un viegls vai vidēji smagi noritošs RD.

RDS;

Pneimonija, pneimotorakss;

Mekonija aspirācijas sindroms;

Metabolas saslimšanas;

Iedzimtas sirdskaites un plaušu patoloģijas.

Diagnostika:

Pulsa oksimetrija, vēlams veikt kontroli pre un post duktāli;

Asins gāzes – respiratoras acidozes izvērtēšanai;

Plaušu rentgens;

Dzemdību anamnēze, GBS, bakteriūrija, cita infekcija grūtniecības, dzemdību norises laikā;

Asins analīzes, asins sterilitāte.

Aizdomu gadījumā par VCC – EchoKg;

Terapija:

Mērķa SpO₂ <37GN 90- 95%, > 37GN 92- 98%;

Mērķa pH ~7.25, pCO₂ 45 – 55 mmHg;

Elpošanas atbalsts:

NCPAP uzsākšana, RD pazīmju gadījumā, ja saglabājas palielināts elpošanas darbs, kā arī pacientam novēro nemainīgu respiratoru acidozi iespējams mainīt EA uz BIPAP;

Pieaugot EN, apnoe, respiratorai acidozei, bradikardijas epizodēm – indikācijas intubācijai, ja nav iespējams koriģēt neinvazīvas ventilācijas režīmus;

Terapija:

Šķidruma ierobežojums: 40 – 60 ml/kg/dn;

Šķidruma apjoma kāpināšana līdz 140 – 160ml/kg/dn sasniegšanai atkarīga no jaundzimušā TT klīnikas norises;

Samazinot apjomu jāizvērtē iespējams elektrolītu disbalanss, dehidratācija, hipoglikēmija, dzeltes attīstība;

Enterāla barošana TT gadījumā sākotnēji var būt ierobežojoša vairāku iemeslu dēļ, kā respiratorā simptomātika, elpošanas atbalsta, ierobežojošā šķidruma apjoma dēļ;

Bieži tiek nodrošināta zondes barošana ar mātes pienu;

Teorija par papildus terapiju:

Beta agonistu izmantošana, stimulē plaušu šķidruma reabsorbciju (salbutamols, adrenalīns, noradrenalīns);

Postnatāli steroīdi – stimulē plaušu šķidruma reabsorbciju (dexamethasone, hydrocortisone)

Diurētiķi – samazina šķidruma un elektrolītu reabsorbciju. Visbiežāk pielietots furosemide. Apšaubāmi dati, samazinot šķidruma apjomu un pielietojot diurētiķus risks hipotensijai, dehidratācijai, hipoNa, K, Cl.

Buchiboyina, A., Jasani, B., Deshmukh, M., & Patole, S. (2017). Strategies for managing transient tachypnoea of the newborn-a systematic review. *The Journal of Maternal-Fetal & Neonatal Medicine*, 30(13), 1524-1532.

Dinamika:

Visbiežāk TT ilgst līdz 48 st (72 st), kuru laikā tiek nodrošināta vitālo funkciju monitorēšana (SpO₂, SF, EF, TA).

Asins gāzes tiek kontrolētas ar mērķi uzturēt pH ~7.25, BE -6 līdz +6, pCO₂ 45 – 50 mmHg, laktāta līmeņa kontrole;

Koriģējot elpošanas atbalsta režīmus, lai mazinātu hiperkapniju vai hipokapniju asins gāzes jākontrolē pēc 30 min.;

Metabolas acidozes gadījumā ar bāzu ekscesu > -10 izvērtēt hipovolēmiju, sepses attīstību, urīna izdalei;

Elpošanas atbalsta atcelšana:

Elpošanas atbalsta uzstādījumi: FiO_2 (<0.25), PEEP ≤ 5 cmH₂O;

Elpošanas frekvence 40 – 60 x/min;

Tolerē EA noņemšanu apskates laikā, nepieaug elpošanas darbs;

Asins gāzes dinamikā apmierinošas pH ~ 7.3 , pCO₂ 45- 55mmHg;

Vai vērojams nemiers, uzbudinājums;

Izmantotā literatūrā:

«Laikā un tuvu laikam dzimušu (≥ 36 gestācijas nedēļas) jaundzimušo respiratora distresa (RD) diagnostika, stabilizācija» Klīniskais ceļš, neonatologiem.lv;

Bruschettini, M., Hassan, K. O., Romantsik, O., Banzi, R., Calevo, M. G., & Moresco, L. (2022). Interventions for the management of transient tachypnoea of the newborn-an overview of systematic reviews. *Cochrane Database of Systematic Reviews*, (2).

Buchiboyina, A., Jasani, B., Deshmukh, M., & Patole, S. (2017). Strategies for managing transient tachypnoea of the newborn-a systematic review. *The Journal of Maternal-Fetal & Neonatal Medicine*, 30(13), 1524-1532.

Guideline «Transient tachypnoea of the newborn»

<https://www.caahs.health.wa.gov.au/~media/HSPs/CAHS/Documents/Health-Professionals/Neonatology-guidelines/Transient-Tachypnoea-of-the-Newborn.pdf?thn=0>

Guideline «Monitoring and observation frequency» chrome-

extension://efaidnbnmnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.caahs.health.wa.gov.au/~media/HSPs/CAHS/Documents/Health-Professionals/Neonatology-guidelines/Monitoring-and-Observation-Frequency.pdf?thn=0